N:o 36.

Ank. till Riksd. kansli den 6 april 1903, kl. 3 e. m.

Betänkande, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående en särskild stämpelafgift för punsch, dels ock en i sammanhang med nämnda proposition väckt motion.

Under åberopande af bilagdt protokoll öfver finansärenden för den 30 sistlidne januari har i en till bevillningsutskottet hänvisad proposition, n:o 53, Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett vid propositionen fogadt förslag till förordning angående en särskild stämpelafgift för punsch.

Till stöd för hvad sålunda föreslagits har chefen för finansdepartementet, enligt här ofvan åberopade protokoll, anfört följande:

»Sedan 1901 års Riksdag i den skrifvelse, hvari Riksdagens beslut beträffande ny värnpliktslag och ny härordning hos Kungl. Maj:t anmälts, bland nya skatter, som skulle kunna tagas i anspråk för täckande af de med försvarets ombildning förenade ordinarie kostnader, hänvisat till införande af accis å punsch, som tillverkades för försäljning, har 1902 års Riksdag i skrifvelse den 2 maj samma år ånyo fäst uppmärksamheten å frågan om en särskild punschskatt. Jämte det Riksdagen därvid angifvit de svårigheter, som för skattens anordnande kunde möta, äfvensom ifrågasatt, huruvida accis borde åsättas ensamt punsch, eller om icke skäl kunde föreligga att utsträcka accisen äfven till andra där-

med jämförliga alkoholhaltiga drycker, har Riksdagen anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida och i hvad mån en särskild afgift för punsch och, om så ansåges lämpligt, äfven för andra därmed jämförliga alkoholhaltiga drycker skulle kunna stadgas, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill utredningen kunde gifva anledning. Vid underdånig anmälan den 19 september 1902 af sistberörda skrifvelse bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för finansdepartementet att för åstadkommande af utredning och afgifvande af förslag i det i Riksdagens skrifvelse angifna syfte tillkalla sakkunnige personer.

Grosshandlaren W. Laurentz, chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå, kanslirådet K. Lindeberg och f. d. polismästaren S. Rubenson, som jag i anledning häraf anmodat deltaga i beredningen af föreliggande i Riksdagens sistberörda skrifvelse omförmälda frågor, hafva den 24 november 1902 afgifvit betänkande med förslag till författning i ämnet.

Kommitterade hafva därvid icke ansett sig böra föreslå någon särskild afgift för andra alkoholhaltiga drycker än punsch. För att den beskattning, hvarom vore fråga, skulle kunna införas med erforderlig skyndsamhet och utan en omständig och allt för kostsam kontrollorganisation, hade, enligt kommitterades mening, allenast en utväg stått öppen, nämligen att de kärl, som inneslöte den skattepliktiga varan, åsattes beläggningsstämplar af olika valörer, allt efter kärlens olika rymd. Men för konjak, whisky, likörer och några andra likartade spritdrycker, som jämte punsch skulle kunna göras till föremål för den åsyftade särskilda afgiften, förefölle en sådan beskattningsform föga lämplig, enär förstnämnda drycker, hvilka tillverkades och tappades både utom och inom landet, i handeln förekomme på en mängd kärl af allt för talrika, sins emellan olika och växlande former och storlekar, för att man utan vidare skulle kunna tillhandahålla en uppsättning af därefter lämpade beläggningsstämplar. Sådana stämplar för konjak, whisky, likörer och därmed likställda drycker syntes därför svårligen kunna föreskrifvas utan i samband med så genomgripande och vidt gående bestämmelser om likformighet i kärlen, att de otvifvelaktigt skulle åstadkomma en fullständig omstörtning i hit hörande fabrikation och handel. Härtill komme, att sagda drycker i regeln utskänktes glasvis, ett försäljningssätt, som emellertid måste förbjudas, om systemet med beläggningsstämplar skulle kunna tillämpas under nödig kontroll.

De nu påvisade svårigheterna förelåge enligt kommitterades mening icke hvad punschen beträffade. Denna vara, hvilken så godt som ute-

slutande tillverkades inom landet och nästan utan undantag utskänktes i flaskor, tappades på kärl af endast ett fåtal olika och i handeln ensamt gängse former och storlekar, kärl af den beskaffenhet jämväl i öfrigt, att det lätt läte sig göra att åsätta dem beläggningsstämplar af ett jämförelsevis ringa antal valörer.

Kommitterade hafva i sitt förslag icke intagit någon bestämmelse om hvad med punsch skulle förstås. En sådan bestämmelse skulle, enligt kommitterades mening, snarare kunna lända till skada än till gagn. Ty då definitionen gifvetvis måste innehålla uppgift om varans beståndsdelar, möjligen äfven om fabrikationssättet med mera, skulle det ligga nära till hands för den, som ville undandraga sig beskattningen, att i handeln tillhandahålla ett fabrikat, som, ehuru detsamma uppenbarligen borde anses för punsch, dock saknade en eller annan af definitionens förutsättningar och således på formell grund kunde göra anspråk på skattefrihet. Om man däremot helt enkelt lämnade åt det vanliga sunda omdömet att besvara ett till äfventyrs uppkommet spörsmål, huruvida en viss vara vore att betrakta såsom punsch eller icke, trodde kommitterade ej, att någon tveksamhet skulle förefinnas därom, och skulle äfven, mot förmodan, detta någon gång inträffa, syntes frågan icke böra blifva så invecklad, att den ej tämligen lätt skulle kunna lösas af tillkallad opartisk punschfabrikant eller annan sakkunnig.

Såsom förut antydts hafva kommitterade ansett, att den särskilda afgiften för punsch borde utgå under form af stämpelafgift. Beträffande beloppet af denna stämpelafgift hafva kommitterade funnit densamma böra bestämmas till 30 öre litern. Beräknadt efter det medeltal liter enligt kommitterades förslag skattepliktig punsch, som inom landet afyttrats under femårsperioden 1896—1900, eller omkring 2,600,000, skulle skatten, under förutsättning af oförändrad konsumtion, årligen inbringa 780,000 kronor. Enligt kommitterades förmenande vore det skäl att åtminstone till en början stanna vid den sålunda föreslagna afgiften af 30 öre litern.

Kommitterade befarade nämligen, att, om den särskilda afgiften sattes högre, resultatet däraf blefve, att punschkonsumtionen minskades, men konsumtionen af de skattefria spritdryckerna, företrädesvis konjak och whisky, tilltoge i en sådan grad, att den högre beskattningen icke komme att medföra någon ökad vinst vare sig i finansiellt eller nykterhetsafseende, ja, måhända åstadkomme förlust i bägge dessa hänseenden. En viss varsamhet syntes tillrådlig jämväl på den grunden, att stämpelafgiftens tillämpning på drycker vore en för vårt land ny beskattningsform, om hvars effektivitet man således saknade all erfarenhet, likasom

äfven om graden af den olägenhet, densamma till äfventyrs kunde åstadkomma.

Öfver kommitterades förslag har statskontoret, på grund af nådig befallning, den 18 december 1902 afgifvit underdånigt utlåtande, däri statskontoret förklarat sig i hufvudsak icke hafva något att erinra mot komitterades förslag.

Såsom jag förut i sammanhang med frågan om beräkningen af statsverkets inkomster för 1904 års statsreglering haft tillfälle angifva, finner äfven jag mig kunna tillstyrka kommitterades förslag efter vidtagande däri af vissa ändringar. På de af kommitterade anförda skäl anser jag således lämpligt, att beskattningen, som bör träffa konsumtionen och anordnas i form af stämpelskatt, inskränkes till punsch. Vidkommande stämpelafgiftens belopp har jag likväl, såsom jag i förenämnda sammanhang redan meddelat, icke kunna biträda kommitterades förslag. Skälen härför har jag också redan angifvit. Den omgång och det besvär, som med skattens uttagande äro förenade, hafva synts mig icke stå i rimligt förhållande till den ringa inkomst, som enligt kommitterades förslag skulle genom skatten erhållas; och då statens behof af inkomst är stort och det ej är antagligt, att skattens höjande till dubbla beloppet skulle nämnvärdt inverka på komsumtionen, har jag ansett någon tvekan att höja afgiften till 60 öre för litern icke böra förefinnas.

Med afgift, hvarom nu är fråga, skulle komma att beskattas all punsch, som afyttras till konsument, d. v. s. serveras till förtäring å stället eller eljest säljas till annan än den, som innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af brännvin och andra spritdrycker. Utom det att afsikten att träffa den verkliga konsumtionen härigenom vinnes, torde tillika den mest effektiva kontroll öfver skattskyldighetens fullgörande från allmänhetens sida ernås. Vid förtäring å stället måste således det kärl, hvari punschen serveras, vid serveringen vara försedt med stämpel. Säljes punschen på fat eller ankare, skall kärlet likaledes redan vid aflämnandet vara stämpelbelagdt. Med hänsyn till kärlets konstruktion sker sådant i detta fall medelst användning af dubbla beläggningsstämplar, afsedda för kärlets sprund och tapphål. Till förekommande af missbruk af begagnade stämplar böra meddelas sådana bestämmelser om sättet för stämpelns anbringande å kärlet, att kärlet icke kan öppnas, utan att stämpeln, rätt anbringad, så sönderslites, att den blir till vidare begagnande oduglig. Häraf följer ock, att föreskrift om makulering af stämpel icke erfordras.

Såsom kommitterade angifvit, förutsättes för en beskattning af nu ifrågavarande art, att de kärl, däri varan får försäljas, till såväl form som storlek författningsenligt fastställas, därvid någon hänsyn jämväl bör tagas därtill, att nu brukliga kärl ofta nog i någon mån öfver- eller understiga det afsedda måttet.

Beträffande punschstämplars tillhandahållande samt dit hörande uppbörd och redovisning torde i tillämpliga delar böra iakttagas hvad i förordningen angående stämpelafgiften finnes föreskrifvet, dock med det undantag, hvarom jag nu anhåller att få yttra mig.

Enligt 51 § i berörda förordning äger försäljningsman i redovisning för stämplar såsom ersättning för besvär och kostnader räkna sig till godo i Stockholm och länsresidensstäderna tre procent samt i öfriga städer och å landet fyra procent af det belopp, för hvilket stämplar försålts, intill en årlig försäljningssumma af 20,000 kronor, dock att domhafvande å landet må, äfven om han är boende i residensstad, tillgodogöra sig fyra procent af det försålda beloppet intill nyssnämnda årliga försäljningssumma. För öfverskjutande belopp må icke i något fall beräknas högre provision än två procent.

I stället för dessa bestämmelser, hvilka, tillämpade på försäljning af punschstämplar, skulle föranleda därtill, att, åtminstone på vissa orter, försäljningsmannen finge åtnjuta en godtgörelse, hvilken icke torde få anses stå i skäligt förhållande till hans kostnader och besvär, anser jag det böra föreskrifvas, att försäljningsman i redovisning för punschstämplar icke äger såsom ersättning för besvär och kostnader räkna sig till godo mer än en procent af det belopp, för hvilket punschstämplar under året försålts. Då, äfven beträffande andra orter än dem, jag nyss antydt, en försäljningsprovision af en procent af det belopp, för hvilket punschstämplar under året försålts, torde få anses tillräcklig, har jag ansett anledning icke förefinnas, att, såsom i ofvanberörda § sker, göra provisionens belopp beroende af orten, där försäljningen sker.

De i kommitterades förslag intagna bestämmelser rörande restitution i vissa fall af stämpelafgift för punsch har gifvit statskontoret anledning erinra, att, då det kärl, hvari punschen vore innesluten, icke behöfde vara med stämpel försedt förr än vid utlämnandet till konsumenten, någon särskild bestämmelse i afseende å restitution af stämpelafgift för punsch icke erfordrades, utan att stadgandet i 37 § af gällande förordning angående stämpelafgiften kunde vara tillfyllest jämväl för de s. k. pnnschstämplarna. Detta kunde visserligen äga sin riktighet, om stämpelbeläggningen komme att äga rum först vid det tillfälle, varan till konsumenten öfverlämnades. Antagligen torde emellertid kärl, som

äro afsedda omedelbart för konsumenter, komma att i ganska många fall, innan ännu försäljning ägt rum, beläggas med stämpel hos fabrikant eller återförsäljare. Om under sådana förhållanden kärlet skulle, innan det kos konsument aflämnades, förstöras, och varan på grund häraf förloras, eller ock varan eljest till följd af andra mindre gynsamma omständigheter undergår en förändring, som gör densamma för sitt ursprungliga ändamål icke vidare användbar, synes mig billigheten fordra, att rätt till restitution af stämpelafgiften beredes fabrikanten eller återförsäljaren. Angående sättet för denna förmåns åtnjutande biträder jag statskontorets därutinnan uttalade mening, att det vore olämpligt att, såsom kommitterade förslagit, i dylikt afseende föreskrifva den ordning, som är stadgad i fråga om oriktigt debiterade kronoutskylders återbekommande. Fråga om restitution af stämpelafgift för punsch bör kunna omedelbarligen afgöras af statskontoret eller Kungl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande.»

Till utskottets behandling har vidare öfverlämnats en i anledning af ifrågavarande proposition inom Första Kammaren af herr *Cavalli* väckt motion, n:o 55, hvilken motion utskottet ansett sig böra behandla i sammanhang med denna proposition.

Berörda motion är af följande lydelse:

»Då för bifall till Kungl. Maj:ts proposition, n:o 53, med förslag till förordning angående en särskild stämpelafgift för punsch, synes erfordras viss ändring i gällande brännvinsförsäljningsförordning, tillåter jag mig föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att §§ 1 och 17 i förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895 skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

1. Oförändrad.
2. d:o
3. Utöfver de i denna förordning meddelade föreskrifter gäller för försäljning af punsch, hvad därom är eller varder särskildt stadgadt.

§ 17.

1. Oförändrad.
2. d:o
3. d:o
4. d:o
5. Om stämpelafgift för försäljning af punsch är särskildt stadgadt.»

På sätt chefen för finansdepartementet erinrat, har frågan om en särskild skatt för punsch bragts på tal af 1901 års Riksdag, som bland nya skatter, hvilka skulle kunna tagas i anspråk för täckande af de med försvarets ombildning förenade ordinarie kostnader, hänvisat till införande af accis å punsch; hvarefter 1902 års Riksdag i skrifvelse af den 2 maj samma år åter upptagit frågan om en särskild punschskatt. I fråga om innehållet af berörda skrifvelse tillåter sig utskottet hänvisa till den af chefen för finansdepartementet i här ofvan intagna statsrådsprotokoll lämnade redogörelse.

Såväl af 1901 års som af 1902 års Riksdag framhölls, att punsch vore ett synnerligen lämpligt föremål för beskattning. Bevillningsutskottet delar till fullo denna uppfattning. Det kan icke förnekas, att punsch är en öfverflöds- och lyxartikel, som i öfvervägande grad förbrukas af de mera bemedlade klasserna af vårt lands befolkning. Från denna synpunkt måste det anses berättigadt att af konsumenterna af denna vara uttaga en särskild skatt till hjälp vid bestridandet af statsverkets ökade utgifter. Utskottet har därför icke något att erinra mot införandet af en särskild skatt för punsch. Huruvida denna skatt lämpligast bör uttagas under den af Kungl. Maj:t föreslagna formen af en stämpelafgift eller om någon annan form för beskattningen borde väljas, därom har vid ärendets behandling inom utskottet tvekan visserligen yppats, men utskottet har dock funnit sig kunna tillstyrka, att skatten till en början på försök uttages i form af stämpelafgift. Då utskottet sålunda i princip biträder Kungl. Maj:ts förslag, har utskottet emellertid vid granskningen af det i propositionen framlagda författningsförslaget funnit sig hafva anledning till åtskilliga ändringar och tillägg, för hvilka utskottet nu går att närmare redogöra.

Hvad då till en början beträffar afgiftens belopp, har detta af Kungl. Maj:t föreslagits till 60 öre för liter, under det att de särskilde kommitterade ansett detsamma böra fastslås till 30 öre för liter. Med stöd af uppgiften om medeltalet liter enligt förslaget skattskyldig punsch, som inom landet afyttrats under femårsperioden 1896—1900, eller omkring 2,600,000 liter, har Kungl. Maj:t beräknat den inkomst, skatten skulle tillföra statsverket, till ett årligt belopp af 1,524,000 kronor, under det att de särskilde kommitterade beräknat inkomsten till omkring 780,000 kronor. Utskottet anser sig icke kunna tillstyrka, att skatten bestämmes till högre belopp än det af kommitterade föreslagna, eller 30 öre för liter. De skäl, som i detta hänseende af kommitterade anförts, särskildt farhågan för att genom åsättandet af en högre afgift å punsch konsumtionen däraf skulle minskas, men konsumtionen af skattefria, mera sprithaltiga drycker ökas, till skada icke blott för statens finansiella intresse utan ock för nykterhetssträfvandena, synas nämligen utskottet fullgoda; och utskottet har härtill intet annat att tillägga, än att enligt utskottets åsikt det torde kunna befaras, att en så väsentlig förhöjning af priset å punsch, som skulle betingas af afgiftens bestämmande till 60 öre för liter, kunde medföra, att punsch i stor utsträckning komme att bryggas i hemmen, hvarigenom den af Kungl. Maj:t beräknade inkomsten säkerligen långt ifrån skulle uppnås. Om skatten däremot bestämmes till 30 öre för liter, torde det kunna antagas, att hembryggd i vida mindre utsträckning skall förekomma än vid den högre skattens åsättande, och att inkomsten skall visa sig uppgå till det belopp, hvartill den af kommitterade beräknats.

Utom den ändring i förslagets första paragraf, som betingas af nedsättningen af afgiften, torde i paragrafen ett tillägg böra inflyta. Ifrågavarande afgift afser att utgöra en skatt å konsumtionen af punsch inom landet; och det synes i följd häraf vara klart, att för punsch, som utföres till utlandet, afgift icke skall erläggas. Då emellertid tvekan kan råda, huruvida paragrafens föreslagna lydelse medgifver en sådan tolkning, har utskottet funnit lämpligt, att till paragrafen fogas ett uttryckligt stadgande af innehåll, att för punsch, som utföres ur riket, stämpelafgift icke skall erläggas.

Vid servering af punsch å utskänkningsställen är buteljen vanligen uppdragen, innan den framsättes för rekvirenten. Då kontrollen öfver stämpelafgiftens behöriga utgörande till stor del måste öfverlämnas åt

allmänheten, synes det vara nödigt att föreskrifva, att vid försäljning till förtäring på stället kärlet ej må öppnas eller den därå anbringade stämpeln rubbas, förr än kärlet blifvit till köparen öfverlämnadt; och bör stadgande härom lämpligen inflyta såsom tillägg till 3 § i förslaget.

Då utskottet ansett sig böra föreslå afgiftens bestämmande till 30 öre för liter, böra naturligtvis såsom följd häraf de i 4 § omförmälda stämplarnes valörer nedsättas till hälften.

I förslagets 5 § 2 mom. föreskrifves, att punschstämpel skall, till skydd för densamma, täckas på butelj, krus och damejeanne med en kapsyl af stanniol samt på ankare och fat med en plåt af lämplig metall, hvarjämte lämnas närmare föreskrifter om beskaffenheten af dessa skyddsmedel. Då ifrågavarande kapsyler och plåtar endast hafva till ändamål att utgöra skydd för de å kärlen anbringade stämplar, men icke äga någon som helst betydelse ur kontrollsynpunkt, synes ingen anledning förefinnas att ålägga försäljare af punsch en ovillkorlig skyldighet att å kärlen anbringa dylika skyddsmedel. I många fall äro dessa skyddsmedel, åtminstone kapsyler, alldeles obehöfliga, och anbringandet däraf skulle därför endast förorsaka en onödig utgift, hvartill kommer, att vid brådskande påsättning af kapsyler det lätt skulle kunna hända, att den därunder befintliga stämpeln sönderslites. Å andra sidan bör det naturligtvis vara en försäljare af punsch obetaget att, om han så önskar, till skydd för stämplarne anbringa någon betäckning; och om så sker, böra gifvetvis de i momentet förekommande bestämmelserna om skyddsanordningens beskaffenhet äga tillämplighet. Utskottet har därför ansett sig böra framlägga förslag till förändrad lydelse af momentet i nu antydd riktning.

6 § i Kungl. Maj:ts förslag innehåller en hänvisning till förordningen angående stämpelafgiften i fråga om punschstämplars tillhandahållande samt dit hörande uppbörd och redovisning. Utskottet har emellertid, med hänsyn särskildt till de olika slag af försäljningsmän, som i stämpelförordningen omförmälas, ansett lämpligt, att i förslaget intagas bestämmelser i fråga om tillhandahållandet af punschstämplar samt försäljningsmans skyldighet att ställa borgen för sin uppbörd. I följd häraf har utskottet tillåtit sig föreslå, att nämnda paragraf i förslaget ersättes med tre nya paragrafer, af hvilka 6 och 7 §§ innehålla från 33 och 34 §§ i stämpelförordningen hämtade bestämmelser i nyssberörda hänseenden och 8 § motsvarar 6 § i förslaget med den ändring, som betingas af införandet af omförmälda 6 och 7 §§.

Vid behandlingen af de i 7 § föreslagna bestämmelserna i fråga om restitution af stämpelafgiften i vissa fall har utskottet tagit kännedom om de stadganden i detta afseende, som förefinnas i den i Tyskland antagna lag angående stämpelafgift för mousserande viner af den 9 maj 1902. Restitution af stämpelafgift för redan stämpelbelagdt dylikt vin, som utlämnas såsom prof eller af köpare till säljare återlämnas såsom varande obrukbart, är enligt denna lag så anordnad, att hvarje tillverkare får räkna sig till godo en rabatt af 5% å värdet af samtliga vid hans fabrik under året använda stämpelmärken.

Införandet af bestämmelse om ett sådant rabattafdrag i stället för det i 7 § föreslagna restitutionsförfarandet skulle enligt utskottets mening vara en lämplig åtgärd, ägnad att på en gång tillgodose punschfabrikanternas och försäljarnes skäliga anspråk på vederlag för stämplar i de uti paragrafen omförmälda fall samt på ett enkelt och praktiskt sätt aflägsna den föreslagna restitutionsproceduren, hvilken säkerligen kommer att vålla såväl vederbörande myndigheter som restitutionssökandena mycket besvär. Då emellertid en ändring i nyss antydd riktning af bestämmelserna om restitution icke lärer kunna genomföras utan att gällande föreskrifter om försäljning af stämplar samt uppbörd och redovisning af stämpelmedel i vissa delar underkastas omarbetning — hvilken omarbetning för öfrigt torde böra utföras genom Kungl. Maj:ts försorg — har utskottet icke för det närvarande velat ifrågasätta sådan ändring i nu förevarande § af Kungl. Maj:ts förslag, utan — då utskottet på sätt här nedan omförmäles tillåter sig föreslå, att förordningen må antagas att gälla allenast för ett år — ansett, att frågan om anordnandet af restitutionen bör tagas under ompröfning vid utarbetandet af det nya förslag till förordning, som vid bifall till utskottets nämnda hemställan kommer att för Riksdagen framläggas.

Ehuru utskottet sålunda i nyssberörda afseende ansluter sig till Kungl. Maj:ts förslag, har utskottet likväl icke kunnat förorda bifall till 7 § af förslaget i oförändradt skick. Stadgandet att restitution må åtnjutas endast då den i paragrafen omförmälda skada eller försämring ägt rum, innan punschen utlämnats till förtäring å stället eller eljest till försäljning, måste nämligen anses innebära, att möjligheten att erhålla restitution är utesluten i hvarje fall, då skadan eller försämringen inträffat, efter det säljaren aflämnat varan. Om således skadan eller försämringen inträffar under det varan är på väg från säljaren till köparen — t. ex. under transport på järnväg eller ångbåt — kan restitution af stämpelafgiften icke ifrågakomma. I sådant fall skulle således säljaren drabbas af förlust såväl af själfva varan som af den

utlagda stämpelafgiften. Då detta icke synes vara med billigheten öfverensstämmande, har utskottet ansett ifrågavarande paragraf böra så affattas att äfven i omförmälda fall möjlighet att erhålla restitution må finnas. Detta mål torde kunna nås genom borttagande af de i paragrafen förekommande orden: »men innan punschen utlämnats till förtäring på stället eller eljest till försäljning;» och tillåter sig utskottet fördenskull föreslå denna ändring i paragrafen.

I detta sammanhang har utskotttet ansett sig böra upptaga frågan, huruvida utbyte af punschstämplar, som blifvit för sitt ändamål obrukbara, må kunna äga rum. I 37 § af gällande förordning angående stämpelafgiften är stadgadt, att, om stämpel genom misskrifning eller på annat sätt blifvit för sitt ändamål obrukbar, densamma må hos försäljningsman utbytas mot annan stämpel. Såsom ofvan berörts, innehåller 6 § af Kungl. Maj:ts förslag en föreskrift, att i fråga om, bland annat, punschstämplars tillhandahållande skall i tillämpliga delar iakttagas hvad som finnes föreskrifvet i stämpelförordningen. Detta torde få anses innebära, att äfven punschstämpel, som blifvit obrukbar, skulle få utbytas på sätt i 37 § stämpelförordningen omförmäles. Då utskottet emellertid, på sätt ofvan nämnts, funnit sig böra i sitt förslag — 6 och 7 §§ — intaga uttryckliga bestämmelser i fråga om, jämte annat, punschstämplars tillhandahållande utan att därvid utbyte af stämplar omförmälts, samt vid sådant förhållande den i 8 § af utskottets förslag intagna hänvisning till stämpelförordningen innefattar allenast uppbörd och redovisning för punschstämplar, har i utskottets förslag frågan om utbyte af obrukbara punschstämplar icke blifvit vidrörd. Utskottet har också funnit denna fråga vara af synnerligen svårlöst natur. Det lider enligt utskottets uppfattning intet tvifvel, att en väsentlig skillnad förefinnes i fråga om säkerheten för missbruk af rätten till utbyte af stämplar, då utbytet gäller vanliga stämplar och då detsamma gäller punschstämplar. Om t. ex. en söndersliten punschstämpel företes med begäran om utbyte, torde det i de flesta fall vara omöjligt att bedöma, huruvida stämpeln användts för sitt ändamål eller icke. Utskottet har därför icke för närvarande ansett sig kunna tillstyrka, att utbyte af punschstämplar må medgifvas. Å andra sidan torde det icke kunna bestridas, att mången gång sådana omständigheter kunna vara för handen, att rätt till utbyte af stämplar, som gått förlorade utan att hafva blifvit använda, borde förefinnas. Då utskottet emellertid icke ansett sig böra framlägga något förslag i nu omförmälda afseende, har detta berott därpå, att utskottet funnit jämväl denna fråga — liksom frågan om restitutionens anordnande — kunna och böra komma

under ompröfning vid utarbetande af nytt förslag till förordning. Förluster genom skada å obegagnade stämplar torde för öfrigt kunna i väsentlig mån förebyggas genom att till stämplarne användes något mera hållbart material än papper.

Vidare har utskottet ansett det i 7 § förekommande uttryckot »intyg af polismyndighet eller notarius publicus» böra förtydligas; och föreslår utskottet i sådant afseende, att sagda uttryck utbytes mot orden: »intyg i stad af borgmästare, polismästare, notarius publicus eller stadsfiskal och å landet af kronofogde eller länsman.» Utskottet tillåter sig i fråga härom erinra, att i kungörelsen den 21 maj 1897, angående förändrad lydelse af § 4 i förordningen angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter den 2 december 1892, ett i nämnda förordning förekommande uttryck »vederbörande polismyndighet» blifvit ersatt med uttryck, närmare angifvande hvilka myndigheter därmed afsetts.

Mot de här ofvan icke omförmälda paragrafer i förslaget har utskottet icke haft några erinringar att framställa.

Hvad beträffar rubriken har densamma, med hänsyn till sättet för beskattningens uttagande, synts böra ändras till »förordning angående en särskild stämpelafgift för försäljning af punsch.»

Vid behandlingen inom utskottet af förevarande proposition hafva uttalats farhågor för, att den ifrågasatta formen för beskattningen skulle vara i kontrollhänseende otillfredsställande och att bestämmelserna i förslaget i vissa fall vore alltför stränga. Dessa betänkligheter hafva visserligen icke i vidare mån vunnit anslutning hos utskottet, än att de föranledt till här ofvan omförmälda förslag till ändringar och tillägg; men utskottet har likväl, med hänsyn såväl till sagda betänkligheter som därtill, att i vårt land all erfarenhet saknas om, huru en stämpelafgift för en konsumtionsartikel kan komma att verka, ansett det lämpligt, att tiden för författningens giltighet inskränkes till ett år. Skulle det, sedan författningen någon tid tillämpats, hafva visat sig, att olägenheter blifvit en följd af den för beskattningen valda formen eller att eljest ändringar vore erforderliga, kan frågan lättare blifva i hela sin omfattning ånyo pröfvad, om författningen antagits allenast för ett år, än om den antagits för obegränsad tid. I förstnämnda fall kommer nämligen nytt förslag till författning att föreläggas Riksdagen inom utgången af det år, för hvilket författningen antagits. Vid uppgörandet och behandlingen af detta förslag skulle då den erfarenhet, som

emellertid vunnits, kunna tillgodogöras; och särskildt skulle då en sådan anordning af restitutionen, som utskottet här ofvan betecknat såsom lämplig, kunna tagas under ompröfning liksom äfven frågan om rätten till utbyte af stämplar, som blifvit för sitt ändamål obrukbara. Då utskottet sålunda funnit sig böra föreslå, att ifrågavarande förordning må antagas allenast för ett år, har fråga uppstått, från hvilken dag denna tid borde räknas. Mot den af Kungl. Maj:t föreslagna dag, den 1 januari 1904, har anmärkts, att, om förordningen först då börjat tillämpas, tillräcklig erfarenhet af densammas verkningar icke kunde föreligga, innan ny förordning måste af den under nämnda år sammanträdande Riksdagen antagas; och har i följd häraf ifrågasatts, att förordningen borde träda i kraft redan under innevarande år, exempelvis den 1 nästkommande oktober. Häremot uppställer sig dock den svårighet att, enligt hvad utskottet inhämtat, de för stämplarnes tillverkning erforderliga maskiner icke lära kunna erhållas på mindre tid än ett halft år från det desamma blifvit beställda; och då detta icke kan ske, förr än Riksdagen fattat beslut i ärendet, kunna stämplar icke finnas tillgängliga redan den 1 oktober i år. Utskottet har emellertid ansett sig kunna föreslå, att tiden för förordningens trädande i kraft bestämmes till den 1 januari 1904. Då ny förordning icke behöfver antagas förr än mot slutet af nästkommande års riksdags sammanträde, torde tillräcklig erfarenhet af förordningens verkningar kunna hafva vunnits för att därpå grunda ett omdöme, huruvida omarbetning af förordningen i vidare mån, än utskottet här ofvan antydt, må vara af behofvet påkallad.

Enligt § 1 mom. 2 af gällande brännvinsförsäljningsförordning skall hvad i förordningen finnes stadgadt om försäljning af brännvin gälla äfven för sprit samt andra brända eller destillerade in- eller utländska spirituösa drycker, äfvensom för drycker, hvilka äro därmed tillagade eller hålla en högre alkoholhalt än 25 procent, således äfven om försäljning af punsch. Med hänsyn härtill torde, därest nu ifrågavarande bestämmelser rörande försäljning af punsch af Riksdagen antagas, de af herr Cavalli i ofvan omförmälda motion föreslagna tilläggen till §§ 1 och 17 i nämnda förordning vara nödiga; och hemställer utskottet fördenskull om bifall till förenämnda motion.

Med anledning af hvad sålunda anförts hemställer utskottet:

1:o) att Riksdagen, med förklarande att Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag till förordning angåen-

de en särskild stämpelafgift för punsch icke kunnat oförändradt bifallas, måtte antaga samma förslag med de ändringar och tillägg, utskottets härvid fogade författningsförslag utvisar; och

2:o) att, vid bifall till hvad utskottet sålunda hemställt, Riksdagen tillika måtte för sin del besluta, att §§ 1 och 17 i förordningen angående villkoren för försäljning af brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker den 24 maj 1895 skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

1. Oförändradt.
2. dito
3. Utöfver de i denna förordning meddelade föreskrifter gäller för försäljning af punsch, hvad därom är eller varder särskildt stadgadt.

§ 17.

1. Oförändradt.
2. dito
3. dito
4. dito
5. Om stämpelafgift för försäljning af punsch är särskildt stadgadt.

Stockholm den 2 april 1903.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående en särskild stämpelafgift för punsch.

1 §.

För punsch, som säljes till förtäring på stället, så ock för punsch, som eljest inom riket säljes till annan än den, som innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af brännvin, skall, i den ordning nedan sägs, erläggas en särskild afgift, beräknad efter sextio öre för hvarje liter.

2 §.

Punsch, som i 1 § afses, må icke säljas annat än i slutet kärl; och må vid försäljning icke användas andra kärl än

dels *buteljer* om en sjättedels, en tredjedels, två tredjedels eller en liters rymd,

dels *krus* eller s. k. *damejeanner* om tre, fem eller tio liters rymd och

dels *ankare* och *fat* om tio, tjugu, fyratio eller femtio liters rymd.

Vid bestämmande af kärlens rymd må afseende ej fästas därvid, att rymden öfver- eller understiger måttet

för *butelj* om en sjättedels eller

Utskottets förslag till förordning angående en särskild stämpelafgift *för försäljning af* punsch.

1 §.

För punsch — — beräknad efter *trettio öre* för hvarje liter.

För punsch, som ur riket utföres, erlägges icke stämpelafgift.

2 §.

Punsch — — — med bråkdel af en liter.

Kungl. Maj:ts förslag:

en tredjedels liter med intill två centiliter,

för *butelj* om två tredjedels eller en liter med intill fem centiliter,

för *krus* eller *damejeanner* med intill tio centiliter och

för *ankare* eller *fat* med bråkdel af en liter.

3 §.

Hvarje kärl, innehållande punsch, för hvilken enligt 1 § afgift bör erläggas, skall, då varan utlämnas, vara försedt med beläggningsstämpel (punschstämpel) å det belopp, som efter kärlets rymd svarar mot den i nämnda § angifna afgift.

4 §.

Punschstämplar skola vara att tillgå af följande slag, nämligen

a) för buteljer, krus och damejeanner afsedda enkla stämplar à 10, 20, 40 och 60 öre samt 1,80, 3 och 6 kronor,

b) för ankare och fat afsedda dubbelstämplar à 6, 12, 24 och 30 kronor; skolande de bägge delar, hvaraf hvarje dubbelstämpel består, hafva sins emellan olika bredd och vara märkta med ett och samma ordningsnummer.

5 §.

1 mom. Punschstämpel skall

Utskottets förslag:

3 §.

Hvarje kärl — — angifna afgift; *och må vid försäljning till förtäring på stället kärlet ej öppnas eller den därå anbringade stämpel rubbas, förr än kärlet blifvit till köparen öfverlämnadt.*

4 §.

Punschstämplar — — — — — — — — — — — — — nämligen

a) för buteljer, krus och damejeanner afsedda enkla stämplar à *5, 10, 20, 30 och 90 öre* samt *1 krona 50 öre och 3 kronor;*

b) för ankare och fat afsedda dubbelstämplar à *3, 6, 12 och 15 kronor;* skolande — — — — — ordningsnummer.

5 §.

1 mom. Punschstämpel — —

fästas å kärlet med hela den limmade sidan.

— — — — — — — — — — — — — — sidan.

På butelj, krus och damejeanne skall stämpel så anbringas, att den å stämpelns midt befintliga valörbeteckningen kommer midt öfver korken, och flikarna nedvikas efter kärlets hals.

På butelj — — — — — — kärlets hals.

På ankare och fat skall den bredare stämpeldelen anbringas öfver sprundet, den smalare öfver tapphålet, och detta så, att den bredare stämpeldelens valörbeteckning kommer midt öfver sprundet och den smalares midt öfver tapphålet, samt att flikarna å bägge stämpeldelarna sträckas rätt ut åt sidorna. Stämpeldelar med olika ordningsnummer få icke fästas på ett och samma kärl.

På ankare — — — — — ett och samma kärl.

2 mom. Punschstämpel skall, till skydd för densamma, täckas på butelj, krus och damejeanne med en kapsyl af stanniol samt på ankare och fat med en plåt af lämplig metall. I såväl kapsyl som plåt skall finnas ett cirkelrundt hål, så stort och afpassadt, att inom dess omkrets stämpelns valörbeteckning kan framträda, och må kapsylen eller plåten ej sträcka sig så långt öfver stämpelns öfriga delar, att å de enkla stämplarna de å flikarna befintliga vapen eller å dubbelstämplarna ordningsnumren skylas.

2 mom. Om kärl, som enligt denna förordning skall vara belagdt med punschstämpel, förses med kapsyl, plåt eller annan skyddsanordning öfver stämpeln, skall i det sålunda anbringade skyddsämnet finnas ett cirkelrundt hål — — — framträda, och må *skyddsanordningen* ej sträcka sig — — — — — — — — — — — — — — ordningsnumren skylas.

3 mom. Ansvarigheten för iakttagandet af föreskrifterna i denna § åligger den, som försäljer punsch under sådana omständigheter, att kärlet, hvari punschen inneslutes, skall vara åsatt stämpel.

3 mom. Ansvarigheten — — — — — — åsatt stämpel.

6 §.

Beträffande punschstämplars tillhandahållande samt dit hörande uppbörd och redovisning skall i tillämpliga delar iakttagas hvad som finnes föreskrifvet i förordningen angående stämpelafgiften, dock att försäljningsman i redovisning för punschstämplar icke eger att såsom ersättning för besvär och kostnader räkna sig till godo mer än en procent af det belopp, för hvilket punschstämplar under året försålts.

6 §.

Statskontoret skall i Stockholm genom därtill antagna försäljningsmän och i länen genom Konungens befallningshafvande låta tillhandahålla punschstämplar; åliggande Konungens befallningshafvande att för stämplarnas tillhandahållande förordna försäljningsmän för hvarje stad äfvensom, till erforderligt antal, för landet.

Den myndighet, som försäljningsman förordnat, äger, när så skäligt pröfvas, honom entlediga. Däröfver må klagan ej föras.

7 §.

Försäljningsman vare skyldig att för sin uppbörd ställa behörigen godkänd borgen eller ock nedsätta obligationer i enlighet med därom gällande föreskrifter; ägande försäljningsman att efter rekvisition hos den myndighet, som honom förordnat, få stämplar sig tillställda inom det belopp, för hvilket säkerhet sålunda blifvit ställd.

För stad förordnad försäljningsman åligger att hafva den till försäljningen afsedda lägenhet för allmänheten tillgänglig hvarje söckendag å tid, som bestämmes af den myndighet, som försäljningsmannen förordnat.

8 §.

Beträffande uppbörd och redovisning för punschstämplar skall i

tillämpliga delar iakttagas hvad som finnes föreskrifvet i förordningen angående stämpelafgiften, dock att försäljningsman i redovisning för punschstämplar icke äger att såsom ersättning för besvär och kostnader räkna sig tillgodo mer än en procent af det belopp, för hvilket punschstämplar under året försålts.

7 §.

Har, sedan punschstämpel anbragts å kärl på sätt i 5 § sägs, men innan punschen utlämnats till förtäring på stället eller eljest till försäljning, kärlet blifvit förstördt eller skadadt, så att varan gått förlorad eller undergått sådan förändring, att den icke kan till försäljning användas, eller har af annan orsak varan förstörts eller förändrats såsom nu är sagdt, då må, därest med intyg af polismyndighet eller notarius publicus styrkes, ej mindre att nu nämndt förhållande inträffat, än ock att betryggande åtgärd vidtagits till förhindrande af stämpelns vidare användning för sitt ändamål, statskontoret eller i landsorten Konungens befallningshafvande på ansökning medgifva restitution af stämpelafgiften.

9 §.

Har sedan punschstämpel anbragts å kärl på sätt i 5 § sägs, kärlet blifvit förstördt eller skadadt, — — — då må, därest med intyg, *i stad af borgmästare, polismästare, notarius publicus eller stadsfiskal och å landet af kronofogde eller länsman* styrkes, ej mindre — — — restitution af stämpelafgiften.

8 §.

1 mom. Förbrytelse mot 3 § straffes med böter från och med 100 kronor till och med 500 kronor eller, där särskildt förmildrande om-

10 §.

1 mom. Förbrytelse — — — den försålda punschen.

ständigheter föreligga, med böter från och med 10 kronor till och med 100 kronor; och vare den skyldige tillika pliktig erlägga afgift enligt 1 § för den försålda punschen.

2 mom. Öfverträdelse af bestämmelserna i 2 § eller i 5 § 1 och 2 mom. straffes med böter från och med 5 kronor till och med 100 kronor; dock att, därest genom öfverträdelsen afgift enligt 1 § undandragits statsverket, öfverträdelsen varde ansedd efter hvad i 1 mom. är stadgadt.

3 mom. Husbonde ansvarar för förbrytelse, som med hans vetskap, mot denna förordning begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, likasom vore förbrytelsen af husbonden själf gjord.

4. mom. Af böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfaller hälften åklagaren och hälften kronan. Finnes särskild angifvare, tage han hälften af åklagarens andel.

5 mom. Vid bristande tillgång förvandlas böterna enligt allmän strafflag.

9 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, samma förbrytelse fortsätter, skall, när han härtill lagligen förvunnen varder, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

2 mom. Öfverträdelse — — — är stadgadt.

3 mom. Husbonde — — — själf gjord.

4 mom. Af böter — — — — åklagarens andel.

5 mom. Vid bristande — — strafflag.

11 §.

Den, som under — — — — äro stadgade.

10 §.

Förbrytelse mot denna förordning åtalas af allmän åklagare, i stad hos polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan icke finnes, vid allmän domstol, och gäller i fråga om klagan öfver domstols eller poliskammares beslut i dessa mål hvad i allmänhet angående besvär i brottmål finnes förordnadt.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1904.

12 §.

Förbrytelse — — — finnes förordnadt.

Denna förordning skall gälla under år 1904.

Reservationer:

Af herr *Cavalli,* som anfört:

»Mot grunderna för förevarande kungl. proposition har jag den erinran, att, såsom ock af Riksdagen i dess skrifvelse den 2 maj 1902 ifrågasatts, skatten bort drabba, utom punsch, jemväl andra därmed jämförliga alkoholhaltiga drycker, ty att med stämpelafgift belägga ensamt punsch, som dock, äfven om utländska råämnen därtill användas, är en inhemsk produkt, och samtidigt från sådan afgift fritaga utländska drycker, synes mig icke konsekvent eller riktigt. Detta oaktadt skulle jag dock — då genom Kungl. Maj:ts förslag införes ett enligt min tanke lämpligt sätt att bereda statsverket inkomster, nämligen att med stämpelafgift belägga en konsumtionsartikel — kunnat biträda förslaget i hela dess omfattning, därest jag icke funnit skäl till anmärkningar mot förslagets bestämmelser i vissa delar. Jag tillåter mig i sådant afseende särskildt framhålla, att enligt förslaget servering af punsch glasvis är så försvårad, att dylik servering väl icke kan äga rum, äfvensom att något hinder för tillverkare af punsch eller innehafvare af utskänkningsrättighet icke förefinnes att utlämna ostämplad punsch, om blott utlämnandet sker utan betalning. På grund af dessa anmärkningar hade väl från min sida riktigast varit att yrka afslag å den kungl. propositionen, men om jag dock funnit mig kunna åtminstone i hufvudsak biträda densamma, har detta skett med stor tvekan och förnämligast af det skäl, att den inkomst, som af skatten beräknats inflyta till statsverket, anses vara för densamma behöflig.

Mitt tillträdande af den kungl. propositionen har därför skett allenast under den uttryckliga förutsättning, att förslaget under dess nuvarande form antages på försök under endast ett års tid»;

af herr friherre *Klingspor;*

af herr *Weinberg,* som instämt med herr Cavalli;

af herr *Östberg*, som yrkat afslag å den kungl. propositionen;

af herrar *Brodin* och *Faxe* hvilka anfört:

»I Kungl. Maj:ts proposition är afkastningen af punschskatten beräknad till 1,524,000 kronor. Vid bifall till utskottets hemställan om åsättande af endast 30 öres stämpelafgift för hvarje liter punsch skulle, enligt den af finansministern följda beräkningsgrunden, den behållna inkomsten af skatten blifva omkring 750,000 kronor.

Under ärendets behandling inom utskottet har blifvit upplyst, att af all inom riket tillverkad punsch cirka en tredjedel går till restauratörer och andra återförsäljare, hvaremot återstående två tredjedelar försäljas direkt till konsumenter. Vi anse därför, att äfven med den lägre skattesatsen af 30 öre per liter en betydlig minskning i konsumtionen af punsch kommer att inträda. Otvifvelaktigt är nämligen, att genom återupptagande af hembrygd af punsch afsevärda kvantiteter komma att undandragas beskattning. Den på så sätt skattefria punschen torde kunna beräknas uppgå till en tredjedel af hvad som nu säljes. Minskningen af det beräknade skatteutbytet på grund af nu anförda orsak torde kunna sättas till omkring 250,000 kronor. Såsom statens vinst på punschskatten skulle då återstå endast omkring 500,000 kronor.

Hvad sättet för stämpelskattens utgörande angår, så saknar såväl Kungl. Maj:ts som utskottets förslag till förordning i ämnet erforderliga kontrollbestämmelser till förebyggande af skatteunderslef. Visserligen finnas i förslagen upptagna bestämmelser om förbud att utlämna punsch, som icke är på lag stadgadt sätt stämpelbelagd, samt straffbestämmelser för uraktlåtenhet härutinnan, men någon myndighet, som öfvervakar, efterlefnaden af de gifna föreskrifterna finnes icke omnämnd. Det är sålunda beroende på den större eller mindre ärligheten hos försäljarne, om staten skall erhålla hvad som tillkommer densamma. Den konsumerande allmänheten bör ju tillse, att ostämplad punsch icke utlämnas, men ur kontrollsynpunkt torde dess medverkan härvidlag icke vara synnerligen mycket värd. Skattens egenskap af stämpelskatt torde för öfrigt göra det till hart när en faktisk omöjlighet att skapa en effektiv kontroll, vare sig vid försäljning eller utskänkning af punsch, hvilket skulle nödvändiggöra ständigt närvarande kontrollanter å hvarje ställe, där punsch försäljes.

Med hänsyn till här ofvan anförda svårigheter hvad kontrollen vidkommer, torde våra betänkligheter mot införandet af en särskild skatt å punsch utöfver de för därmed jämförliga spritdrycker gällande afgifter kunna anses väl grundade.

Punschen är dessutom den alkoholsvagaste af de i vårt land mera allmänt brukade spritdryckerna. Ett fördyrande genom beskattning af

punschen kommer därför att verka, att konsumenterna öfvergå till starkare utländska spritdrycker, hvilket icke torde vara önskvärdt.

Härtill kommer ytterligare att punschens varuvärde är så lågt, att den äfven ur denna synpunkt icke är något lämpligt föremål för beskattning. Värdet af ingredienserna i punsch uppgår endast till cirka en tredjedel af punschens saluvärde. Återstoden utgöres af alla de pålägg i form af tull, utskänknings- och försäljningsafgifter m. m., af hvilka punschen redan nu drabbas. Sålunda är punschen redan nu högre beskattad än någon annan spritvara af jämförlig art.

På grund af hvad vi nu anfört, anse vi, att utskottet bort hemställa, att Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke bör af Riksdagen bifallas»;

af herrar *G. Jansson, Beckman*, *S. Söderberg* och *O. G. Erikson*, hvilka vid 2 och 4 §§ i förslaget anfört:

»Enligt vår mening borde punsch få säljas äfven i buteljer om en tolftedels liter, enär det måste anses olämpligt, att det minsta vid försäljning tillåtna kärl skall innehålla så pass stor kvantitet som en sjättedels liter. Om denna vår uppfattning vinner bifall, bör i 4 § a) införas bestämmelse därom, att äfven stämplar om 2,5 öre skola finnas att tillgå»;

af herr *Beckman*, som vid 12 § i förslaget anfört:

»Enligt utskottets förslag skulle ifrågavarande förordning icke antagas på obestämd tid utan endast »gälla under 1904». Skälet för denna bestämmelse angifves vara, att, i händelse olägenheter, sedan författningen någon tid tillämpats, skulle yppat sig i följd af den för beskattningen valda formen, eller ändringar eljest visat sig erforderliga, frågan skulle lättare kunna i hela sin omfattning ånyo pröfvas, om författningen antagits allenast för ett år än om den antagits för obestämd tid. Nytt förslag till författning skulle nämligen då komma att föreläggas Riksdagen »inom utgången af det år, för hvilken författningen antagits», och vid uppgörandet och behandlingen af detta förslag skulle då den erfarenhet, som under tiden vunnits, kunna tillgodogöras.

Det får emellertid icke förbises, att detta nya förslag måste utarbetas ganska tidigt under året för att inkomma till Riksdagen i rimlig tid före afslutandet af dess arbeten. Det synes då högst osannolikt att den erfarenhet, som vunnits under årets första månader, skulle vara tillräcklig för att därpå grunda ett slutligt omdöme om själfva den för beskattningen valda formen. Denna skatteform är hos oss hittills opröfvad. Och då det gäller införande af en ny skatteform, ligger det

i sakens natur att de verkliga eller förmenta olägenheterna komma att just under den första tiden för dess tillämpning tilldraga sig alldeles särskild uppmärksamhet och gifva anledning till missnöje och klagomål. Dessa klagomål skola säkerligen frambäras med så mycket större eftertryck, om man tror sig i förordningens egenskap att vara antagen blott på ett år finna anledning till en förhoppning att möjligen få densamma upphäfd redan vid årets utgång. Under sådana omständigheter kan faran af ett förhastadt omdöme rörande den nya skatteformens lämplighet eller olämplighet ligga nära till hands. Också har med tanke härpå vid sakens behandling inom utskottet ifrågasatts, att förordningen skulle träda i kraft redan den 1 oktober innevarande år. Detta har emellertid befunnits ogörligt, emedan af tekniska skäl stämplar icke redan då kunna finnas tillgängliga.

Om således Riksdagen, i enlighet med utskottets förslag, beslutar införandet af denna nya skatteform, synas afgörande skäl föreligga för att, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, antaga förordningen att gälla på obestämd tid från och med ingången af nästa år.

Detta utesluter uppenbarligen icke, att förslag till ändringar af *enskilda* bestämmelser i förordningen kunna framläggas redan för 1904 års Riksdag, därest till äfventyrs en stadgad erfarenhet om deras behöflighet kunnat vinnas under den korta tiden för förordningens tillämpning.

Jag har därför inom utskottet yrkat, att sista stycket af 12 § i utskottets förslag måtte erhålla följande lydelse:

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1904»;

samt

af herrar *G. Jansson, K. G. Karlsson, S. Söderberg* och *O. G. Erikson*, hvilka i fråga om 12 § i förslaget instämt med herr Beckman.

Härjämte hafva herrar *Wester,* friherre *Trolle, O. A. Ericsson, Almqvist, Pantzarhielm* och *Lindblad* begärt få antecknadt, att de icke deltagit, herrar *Wester*, friherre *Trolle*, *Almqvist* och *Pantzarhielm* i behandlingen samt herrar *Ericsson* och *Lindblad* i den slutliga behandlingen af detta ärende inom utskottet.